

LIVE

Liven vaalitavoitteet 2027

Tulevaisuus rakentuu rohkeudesta



Liven tavoitteet hallituskaudelle 2027-2031



Seuraavalla vaalikaudella tulee rakentaa Suomea, jossa on paikka kaikille. Se tarkoittaa, että myös täsmätyökykyisten ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien osaaminen tulee käyttöön ja heidän työllisyysasteensa nousee. Tutkimusten mukaan lähes kaikilla aloilla on työvoimapula vuonna 2040.

Täsmätyökykyisten heikosta työllistymisestä aiheutuva toteutumaton työpanos on arviolta 1,3 miljardia euroa vuodessa. Tätä hintaa Suomella ei ole varaa maksaa, kun ikääntyneen väestön osuus kasvaa, syntyvyys on matala ja julkinen talous velkaantuu.

Suomessa on kymmeniä – satoja tuhansia täsmätyökykyisiä. Tähän joukkoon kuuluvat muun muassa kehitysvammaiset, pitkäaikaissairaat, vakavasta sairaudesta toipuvat, elämänkriisin kokeneet, pitkäaikaistyöttömät sekä ihmiset, joiden työ- ja toimintakyky on alentunut vamman, sairauden tai sosiaalisten syiden vuoksi.

Myös nuorten työllistymisen tukeminen ja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisy ovat olennainen osa osallisuutta vahvistavaa työllisyyspolitiikkaa. Niin ikään maahanmuuttajataustaisten työnhakijoiden työmarkkinoille kiinnittymistä täytyy vahvistaa. Poliittisen päätöksenteon tulee tukea yrittäjyyttä, joka on monelle matalan kynnyksen reitti työhön, osallisuuteen ja innovaatioiden luomiseen.

Live-säätiö on työskennellyt yli 80 vuotta sen hyväksi, että mahdollisimman moni pystyy toimimaan suomalaisen yhteiskunnan täysipainoisena jäsenenä. Live tarjoaa yksilöasiakkailleen ammatillista erityisopetusta ja työllistymisen valmennus- ja asiantuntijapalveluita.

Toimeentulotuen kokonaisuudistusta tulee arvioida uudelleen

LIVE

Ongelma

Toimeentulotuen uudistus on lisännyt velvoitteita hakea kokoaikatyötä ja ensisijaisia etuuksia. Tämä voi heikentää osan täsmätyökykyisistä ihmisistä asemaa, sillä heille osa-aikainen, tuettu tai vaihteittainen työ on usein realistisin ja kestävin tapa osallistua työelämään.

Ratkaisu

Työhaun velvoitteet ja mahdolliset seuraamukset sidotaan uudistuksessa työkyvyn arvioon ja samalla rakennetaan selkeä palvelukytkös. Ennen mahdollisia seuraamuksia arvioidaan ihmisen työkyky ja palvelutarve sekä ohjataan hänet tarkoituksenmukaisesti palveluihin, kuten kuntoutukseen, työhönvalmennukseen, tuettuun työhön, työkokeiluun tai osa-aikatyöhön. Velvoite ei tällöin tarkoita automaattisesti kokoaikatyön hakemista, vaan realistista etenemistä kohti työtä yhdessä sovitun suunnitelman mukaan.

Vaikutus

Täsmätyökykyisten mahdollisuus tehdä töitä vahvistuu ja heidän työpanoksensa saadaan käyttöön. Ihmiset ohjautuvat oikeisiin palveluihin.

Työttömyysturvan suojaosan taso tulee arvioida uudelleen LIVE

Ongelma

Työttömyysturvan suojaosan tarkoituksena on edistää työn vastaanottamista ja työmarkkinoille kiinnittymistä. Se tekee lyhyiden työsuhteiden, osa-aikatyön ja keikkatyön vastaanottamisesta taloudellisesti kannattavaa ja vähentää riskiä siitä, että pienet ansiot leikkaavat etuutta välittömästi ja kohtuuttomasti. Nykyinen työttömyysturvan suojaosan taso ei kannusta riittävästi lyhytaikaisen työn vastaanottamiseen.

Ratkaisu

Työttömyysturvan suojaosan tasoa tulee arvioida uudelleen nykyistä kannustavammaksi.

Vaikutus

Mahdollisuus nostaa työllisyysastetta ja ehkäistä pitkäaikaistyöttömyyttä. Tukee etenkin niitä, joiden työkyky, osaaminen tai elämäntilanne edellyttää asteittaista työllistymistä ja joille jokainen työssäolopäivä on askel kohti osallisuutta ja toimeentuloa.

Julkisiin hankintoihin täsmätyökykyisten työllistämisvelvoite

LIVE

Ongelma

Julkisissa kilpailutuksissa hinta on usein merkittävä kriteeri valituksi tulemiselle. [Hankintalaki antaa organisaatioille mahdollisuuden huomioida sosiaalinen vastuu](#), mutta käytännössä se jää usein taloudellisten tekijöiden varjoon. Tämän seurauksena täsmätyökykyisten kyvyt eivät pääse suomalaisen työelämän käyttöön.

Ratkaisu

Muutetaan hankintalakia velvoittavaksi niin, että työvoimavaltaisiin hankintoihin osallistuvien toimijoiden täytyy työllistää täsmätyökykyisiä 3 prosenttia hankintaan tarvittavasta työvoimasta.

Vaikutus

Tuo lisää työpaikkoja täsmätyökykyisille ja laajentaa työnantajien tietoa täsmätyökyvystä. Lisää julkisen sektorin ja yritysten vastuullisuutta.

Työllisyysalueiden rahoitusmallia muutetaan

LIVE

Ongelma

Nykyisessä työllisyysalueiden rahoitusmallissa kunnan maksuosuus työttömyysturvamenojen rahoituksesta kasvaa tilanteissa, joissa työtön ohjautuu muuhun kuin avoimilla työmarkkinoilla olevaan työhön. Sosten mukaan valtaosa työllisyysalueiden johtajista ja lautakuntien jäsenistä pitää alueiden rahoitusratkaisua ongelmallisena. Rahoitusmallia tulee muuttaa niin, että myös palkkatukityö, opiskelu ja muut työllistymistä edistävät palvelut katkaisevat kunnan maksuvelvoitteen kasvun, koska ne ovat vaikuttavia vaiheita työllistymisessä.

Ratkaisu

Lisätään suhdannejoustoja eli otetaan käyttöön automaattinen rahoituspuskuri, joka aktivoituu, kun alueen työttömyys nousee nopeasti. Rahoituspuskuri kattaa osan kasvavista kustannuksista ja palveluinvestoinneista esimerkiksi Työllisyysrahaston avulla.

Kunnilla on hankalassa suhdannetilanteessa realistiset keinot tukea vaikeassa työmarkkina-asemassa olevia ilman kohtuutonta taloudellista painetta. Kunnilla on kannustin tukea myös heikoimmassa työmarkkina-asemassa olevia, eikä järjestelmä ohjaa vain helpoimmin työllistyvien yksilöiden tukemiseen.

Vaikutus

Rahoitusmallin muutos varmistaa myös, että työllisyysalueet investoivat pitkäjänteiseen työllistymisen tukemiseen pelkän lyhytnäköisen säästämisen sijaan.

Aikuiskoulutustuen tilalle uusi keino tukea aikuisten kouluttautumista

LIVE

Ongelma

Aikuiskoulutustuen lakkautus on käytännössä sulkenut monelta aikuiselta mahdollisuuden kouluttautua uuteen ammattiin. Kun korvaavaa ratkaisua ei ole, uudelleen kouluttautuminen rahoitetaan henkilökohtaisilla säästöillä tai velalla. Jos tukea uudelleen kouluttautumiseen ei ole, se vähentää koulutukseen hakeutumista, hidastaa työuran muutoksia ja heikentää työmarkkinoiden kykyä vastata osaajatarpeisiin.

Ratkaisu

Luodaan uudelleen kouluttautumisen määräaikainen aikuiskoulutustuki henkilölle, joka opiskelee uuteen ammattiin tai täydentää osaamistaan työmarkkinoita palvelevalla tavalla. Tuki voi olla osittainen esimerkiksi osa-aikaisen opiskelun ja työn yhdistämiseen. Tukeen liitetään palveluita kuten uraohjaus, osaamisen tunnistaminen ja työhönvalmennus, jotta opiskelu johtaa työllistymiseen.

Vaikutus

Aikuisilla voivat kouluttautua uudelleen matalalla taloudellisella riskillä ja yhteiskunta saa nopeammin osaajia sinne, missä tarve on. Varmistetaan työntekijöiden osaamisen uudistuminen ja voidaan estää tai katkaista työttömyys.

Lisätään tietoisuutta työllistymisen tukimuodosta työnantajille

Ongelma

Suuri osa työnantajista ei tunne niitä riittävän hyvin työllistämisen tuen tukimuotoja tai pitää kokonaisuutta sekavana. Käytännössä tukia hyödyntävät ne toimijat, joilla on valmiiksi resursseja ja osaamista niiden hakemiseen. Yksityisen sektorin palkkatuki on kustannusvaikuttavaa toimia julkisen talouden näkökulmasta, joten sitä kannattaisi käyttää nykyistä enemmän.

Ratkaisu

Käynnistetään valtakunnallinen, kumppanivetoinen viestintäohjelma, jossa työnantajajärjestöt, toimialaliitot sekä työllisyyspalvelut jakavat tietoa työllistämisen tukimuodoista työnantajille.

Vaikutus

Työnantajat osaavat hyödyntää työllistämisen tukimuotoja, kuten palkkatukea, työkokeiluja, oppisopimusta ja työolosuhteiden järjestelytukea. Varmistetaan yhä useampien pääsy työmarkkinoille.

Työllisyysalueiden hallinnollista prosessiohjausta kevennettävä

LIVE

Ongelma

Työllisyyspalvelujen järjestämistä ohjaavat useat prosessi- ja menettelyvelvoitteet. Ne sitovat resursseja ja rajoittavat mahdollisuuksia kohdentaa palveluja alueellisten työmarkkinoiden tarpeiden mukaisesti. Erityisesti kaavamaiset asiakasprosessit, tiukat aikataulu- ja dokumentointivaatimukset sekä valtion vahva ohjaus esimerkiksi tietojärjestelmien kehittämisessä vähentävät paikallista joustavuutta ja hidastavat vaikuttavien toimintamallien käyttöönottoa.

Ratkaisu

Hallinnollista prosessiohjausta kevennetään ja lisätään työllisyysalueiden harkintavaltaa palvelujen toteutuksessa. Valtion ohjauksen painopiste siirretään yksityiskohtaisista menettelyvaatimuksista selkeisiin tavoitteisiin ja vaikuttavuuden seurantaan.

Vaikutus

Työllisyysalueet voivat hyödyntää olemassa olevia kannustimiaan ja kehittää palvelujaan paikallisiin tarpeisiin perustuen. Palveluiden laatu ja vaikuttavuus paranevat.

Kuntouttavan työtoiminnan tilalle työkykyä vahvistava palvelu

LIVE

Ongelma

Kuntouttavan työtoiminnan loputtua työ- ja opiskelukykyä vahvistavaa palvelua ei ole tarjolla. Se heikentää monen heikossa työmarkkina-asemassa olevan ihmisen edellytyksiä työllistyä.

Ratkaisu

Kuntouttavan työtoiminnan tilalle luodaan selkeä, pysyvä ja resursoitu palvelu, joka vahvistaa työ- ja opiskelukykyä.

Vaikutus

Ihmisillä, joiden työ- tai opiskelukyky ei vielä riitä työllistymis- tai koulutuspalveluihin on väylä, jonka avulla he voivat vahvistaa kouluttautumisen ja työllistymisen edellytyksiään. Torjutaan syrjäytymistä.



Tutustu Liven vaalitavoitteisiin

www.livesaatio.fi/paattajille